

**Prilikom 12. Skupštine EULEX sudija, održane u Mitrovici
23. septembra 2010**

Skupština u sastavu od sledećih sudija:

Maria Giuliana Civinini, Predsednica Skupštine EULEX sudija, Gerrit-Marc Sprenger, Antoinette Lepeltier-Durel, Arkadiusz Sedek, Caroline Charpentier, Charles Smith, Christine Lindemann-Proetel, Dragomir Yordanov, Esma Erterzi, Ferdinando Buatier de Mongeot, Francesco Florit, Gianfranco Gallo, Gunnar Oyhaugen, Hajnalka Karpati, Harri Katara, Johanna Schokkenbroek, Jonathan Welford-Carroll, Karen Aspbaug-Warg, Klaus Huner, Klaus Jung, Ingo Risch, Lars Dahlstedt, Nikolay Entchev, Richard Winkelhofer, Rositza Buzova, Torsten Koschinka, Vitor Pardal.

Usvaja ODLUKU

Sa 25 glasa za, 2 uzdržana, da odobri trenutni izveštaj o definiciji korupcije i strategije za anti-korupciju.

Maria Giuliana Civinini
Predsednica Skupštine EULEX sudija

DEFINICIJA KORUPCIJE PREMA RADNOJ GRUPI Rezultat iz avgusta 2010 god

Uvod

Na 10. Skupštini EULEX sudija, za vreme diskusije o obuci za borbu protiv korupcije 1. juna 2010, pitanje definisanja korupcije je pokrenuto kako bi se utvrdio obim aktivnosti jedinice EULEX sudija u tom pogledu. Strategiju za borbu protiv korupcije kao deo OPLAN-a 2010 je usvojio Savet Evropske unije 29. aprila 2010 god.¹

Borba protiv korupcije na Kosovu nije ograničena na aktivnosti nadgledanja i praćenja. Ona takođe obuhvata aktivnosti u vezi savesti, transparentnosti i odgovornosti onih kojima je poverena moć. U praksi, aktivnosti EULEX sudija u ovoj oblasti su šire od strogog praćenja *predmeta korupcije*. Oni mogu da uključuju različite oblasti mandata EULEX-a (praćenje krivičnih predmeta, mentorstvo kosovskog sudstva, prijavljivanje bilo kakvih optužbi za korupciju ...). To takođe može da obuhvati nadgledanje postupaka disciplinskih / administrativnih mera protiv pravosuđa

Što se tiče nadgledanja predmeta, ono se može preduzeti u različitim fazama krivičnog postupka (istraga, krivično gonjenje i suđenje). Dalje, jedinica EULEX sudija bi trebalo da vrši svoje funkcije u ovoj oblasti u bliskoj saradnji sa Borbenom grupom EULEX-a za anti korupciju.

Shodno tome, jedinica EULEX sudija će sprovoditi aktivnosti u ovoj oblasti u bliskoj saradnji sa relevantnim akterima u okviru strukture EULEX-a (STRK, specijalni savetnik za korupciju Šefa Misije, jedinica EU tužilaca itd.), kao i međunarodnim / evropskim i kosovskim organima koji učestvuju u strategiji za borbu protiv korupcije.

Definicija korupcije

Ne postoji opšta definicija odobrena na međunarodnom ili evropskom nivou. Konkretno, *stricto sensu* pravna definicija korupcije bi suzila obim EULEX aktivnosti u polju vladavine prava. Dakle, definicija korupcije koju EULEX sudije mogu koristiti kao osnovu za MMA aktivnosti za korupciju treba da bude široka kao i da se uzmu u obzir društveni, kulturni i politički aspekti ovog fenomena.

¹ Vidi, *inter alia*, deo 1.2.1.7; deo 2.2.4 i 6 o Strateškim ciljevima misije, deo 3.1. o nameri Šefa misije EULEX-a na KOSOVU, deo 3.3.2.3 o Unakrsnim pitanjima, OPLAN 2010 god.

Predložene smernice za aktivnosti u oblasti korupcije podnete od strane jedinice EULEX sudija

Definicija korupcije neće biti sužena na zakonsku definiciju i uzima u obzir društveni, kulturni i politički kontekst Kosova. Aktivnosti jedinice sudija u vezi sa predmetima korupcije obuhvataju četiri pod-aktivnosti:

- **Obuka za borbu protiv korupcije**

Izabrano osoblje EULEX-a je završilo obuku za borbu protiv korupcije. Obuka svih zaposlenih je u toku u okviru različitih komponenti EULEX-a (do kraja 2010 god). Obuka EULEX-a za korupciju treba da se usredsredi na pokazatelje korupcije, način na koji će se prijaviti, i prezentaciju lekova (disciplinske mere / upravni postupak / krivični postupak).

- **Aktivnosti nadgledanja, praćenja i savetovanja**

MMA aktivnosti po pitanju korupcije mogu da se preduzmu preko izlaza o sudskoj administraciji (izlaz 1), o sudskom nedoličnom ponašanju i disciplinskim merama (izlaz 2) i o krivičnim predmetima (izlaz 3), u skladu sa novim akcionim katalogom MMA EULEX sudije će na taj način biti uključene u nadgledanje i mentorstvo kosovskog pravosuđa, (naročito kroz mentorstvo kosovskih sudija o principima dobrog upravljanja, transparentnosti i odgovornosti).

- **Izvršne funkcije**

U skladu sa uslovima za odabir i preuzimanje predmeta shodno Zakonu br 03/L-053 o nadležnosti, odabiru i raspodeli sudskih predmeta EULEX sudijama i tužiocima na Kosovu od 13. marta 2008², EULEX sudije treba da se usredsrede / daju prioritet vršenju izvršne funkcije u predmetima korupcije.

- **Prijavljivanje Specijalnom savetniku Šefa misije**

Osoblje jedinice EULEX sudija je dužno da odmah prijavi specijalnom savetniku Šefa Misije koji je zadužen za pitanja korupcije (savetnik za borbu protiv korupcije) kao i da obavesti svog direktnog pretpostavljenog o *bilo kakvom pokazatelju korupcije*³. Aktivnosti EULEX sudija treba na taj način da obuhvataju proveru navoda o korupciji.

² Vidi *inter alia*, Član 3.3(l) i (p) Zakona o nadležnosti; vidi takođe Zajedničku akciju Saveta 2008/124/CFSP od 4. februara 2008 o misiji vladavine prava Evropske unije na Kosovu, EULEX KOSOVO, Član 3(d) i (f)

³ Vidi Aneks E, deo 3.2 a posebno deo 3.4 :

Pored toga jedinica EULEX sudija bi trebalo da dostavi komentare i preporuke na amandmane KZK ekspertima EU koji su zaduženi za izradu zakona u odnosu na krivična dela koja mogu da spadaju u kategoriju *korupcije*.

Aneksi:

- Aneks 1: Napomena o definiciji korupcije;
- Aneks 2: Spisak krivičnih dela iz Krivičnog zakonika Kosova;
- Aneks 3: Zapisnik sa sastanka o Radnoj grupi za definiciju korupcije (23. jul 2010 god.)

Aneks 1 definicija korupcije – MMA aktivnosti

Relativno je teško definisati pojam, kao što je korupcija. Zdravorazumna definicija korupcije bi bila 'davanje ili dobijanje koristi putem sredstava koja su nelegitimna, nemoralna, i/ili nisu u skladu sa dužnostima nekog lica i/ili pravima drugih'. Komentatori ovog fenomena oklevaju u sastavljanju stroge definicije.

Ipak, može se naći nekoliko definicija korupcije. NVO Transparency International je izabrala jasnu definiciju korupcije kao 'zloupotrebu poverene moći za privatnu korist'⁴. Onu koju je usvojio Globalni program protiv korupcije koji vode Ujedinjene Nacije, glasi: 'zloupotreba moći za privatnu korist' uključujući time i ceo javni i privatni sektor.⁵

Preciznije definicije se mogu naći u Građanskopravnoj Konvenciji o korupciji od 4. novembra 1999 god. Član 2. Konvencije navodi da 'u svrhu ove konvencije, 'korupcija' podrazumeva traženje, nuđenje, davanje ili primanje, direktno ili indirektno, mita ili bilo koje druge nezaslužene koristi ili mogućnost istog, koja narušava pravilno obavljanje bilo koje dužnosti ili ponašanje koje se traži od primaoca mita, neopravdane koristi, ili mogućnost toga.'⁶

GMC (Multidisciplinarna grupa za korupciju) je osnovala Komisiju ministara Saveta Evrope, koja je pripremila nacrt Programa akcije protiv korupcije koja je započela svoj rad na osnovu sledeće privremene definicije: "Korupcija [...] je podmićivanje i bilo kakvo drugo ponašanje u odnosu na osobe kojima su poverene odgovornosti u javnom ili privatnom sektoru, koji krše svoje obaveze koje proizilaze iz njihovog statusa kao javnih službenika, privatnih radnika, nezavisnih agenata ili drugih odnosa te vrste i ima za cilj sticanje neprkladnih koristi bilo kakve vrste za sebe ili za druge".⁷;

U svom akcionom planu za borbu protiv korupcije od oktobra 2006 godine, OEBS predlaže da se korupcija definiše kao 'povreda dužnosti građanskih (javnih), službenika i ili odgovornih lica u privatnom i javnom sektoru, kao i dobijanje koristi od takvih aktivnosti, izazvane direktno ili indirektno, kao rezultat obećanja, ponuđene, očekivane ili date nagrade za sebe ili druga lica'⁸.

⁴ Vidi vebsajt <http://www.transparency.org/>

⁵ Pismo Komisije Savetu, Evropskom parlamentu i Evropskoj ekonomskoj i socijalnoj komisiji za sveobuhvatnu politiku EU protiv korupcije, COM(2003) 317 konačnu, 28. maj 2003

⁶ Savet Evrope, Građanskopravna konvencija o korupciji, Strazbur, 4. novembar 1999 god.

⁷ Krivičnopravna konvencija o korupciji, 27 januar 1999 god, Izveštaj sa objašnjenjima, paragraf 24

⁸ Akcioni plan OEBS-a za borbu protiv korupcije: Socijalne i ekonomske potrebe za Kosovo, oktobar 2006, "Opasnost od korupcije: Mišljenja i stvarnost" Habit Hajredini, direktor Kancelarije za dobro upravljanje, strana 40; vidi takođe strategiju za Anti-korupciju 2009 – 2011, Agencija Kosova za borbu protiv korupcije, Deo v, "definišuci korupciju kao 'zloupotrebu ovlašćenja / obaveze date u javnom ili privatnom sektoru za ličnu korist'", strana 6

Na kraju Zakon br 2004/34 Zakon o suzbijanju korupcije⁹ daje definiciju korupcije u članu 2: “svako kršenje dužnosti službenih lica ili odgovornih lica u zakonskim organima i svaka radnja inicijatora ili korisnika takvog ponašanja, izvršenog kao odgovor na direktno ili indirektno obećanu, ponuđenu, datu, zahtevalnu, prihvaćenu ili očekivanu nagradu za sebe ili neko drugo lice. ”

Korupcija se manifestuje na različite načine i uključuje različite aktere kancelarija javnih organa, vladinih agencija i privatnih lica na drugi nivo odlučivanja.

Zatim, u svetlu gore navedenih razmatranja i mandata EULEX-a u pogledu borbe protiv korupcije, radna grupa predlaže da se usvoji široka definicija korupcije, koja obuhvata dela koja su počinjena bilo u javnom ili privatnom sektoru od strane / uključujući osobe kojima su poverene odgovornosti, kao osnov MMA aktivnosti jedinice EULEX sudija u ovoj oblasti. Definicija glasi:

‘Zloupotreba poverenih moći za privatnu dobit’

⁹ Zakon br. 2004/34 Zakon o suzbijanju korupcije, usvojen od strane Skupštine Kosova 22. aprila 2005; vidi takođe OPLAN 2010, Aneks E, Deo 2.1: [REDACTED]

[REDACTED] Ova definicija je pomenuta u Strategiji Kosova za borbu protiv korupcije usvojene od strane Vlade Kosova 17. marta 2004.

Aneks 2 Lista krivičnih dela iz Krivičnog zakona Kosova koji mogu da spadaju u kategoriju predmeta korupcije ¹⁰

POGLAVLJE XXII: KRIVIČNA DELA PROTIV PRIVREDE

- Član 235. Oštećenje poverilaca
- Član 236. Zloupotreba ovlašćenja u privredi
- Član 237. Zaključivanje štetnih ugovora
- Član 238. Neovlašćeno saopštavanje poslovnih tajni
- Član 249. Utaja poreza
- Član 250. Neopravdan prijem poklona
- Član 251. Neopravdano davanje poklona

POGLAVLJE XXIII: KRIVIČNA DELA PROTIV IMOVINE

- Član 261 Prevara

Poglavlje XXVII: KRIVIČNA DELA PROTIV VRŠENJA PRAVOSUDNE FUNKCIJE

- Član 309. Ometanje dokazivanja
- Član 310. Zastrašivanje tokom krivičnog postupka protiv organizovanog kriminala
- Član 311. Povreda tajnosti postupka

POGLAVLJE XXVIII: KRIVIČNA DELA PROTIV JAVNOG REDA I PRAVNIH RADNJI

- Član 316. Ometanje službenih lica u vršenju službene dužnosti
- Član 332. Falsifikovanje dokumenata
- Član 333. Posebni predmeti falsifikovanja dokumenata
- Član 334. Legalizacija lažnog sadržaja

POGLAVLJE XXIX: KRIVIČNA DELA PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI

- Član 339. Zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja*
- Član 340. Pronevera u vršenju službe*

¹⁰ Krivična dela koja su obeležena zvezdicom su pomenuta u OPLAN-u 2010god, Aneks E, deo 22 se odnosi na Poglavlje XXIX o krivičnim delima protiv službene dužnosti iz KZK; dalje ova krivična dela, osim onih pomenutih u Članu 235. (oštećenje poverilaca) i 236. (zloupotreba ovlašćenja u privredi) iz KZK su pomenuti u odobrenoj strategiji za borbu protiv korupcije kancelarije tužilaca EU.

- Član 341. Prevara pri vršenju službene dužnosti*
- Član 342. neovlašćeno korišćenje imovine*
- Član 343. Primanje mita*
- Član 344. Davanje mita*
- Član 345. Razmena usluga*
- Član 346. Donošenje protivpravnih sudskih odluka*
- Član 347. Odavanje službene tajne
- Član 348. Falsifikovanje službenih dokumenata
- Član 349. Protivpravna naplata i isplata
- Član 350. Protivpravno puštanje lica lišenih slobode
- Član 351. Protivpravno prisvajanje imovine tokom pretresa ili izvršenja sudske odluke

Aneks 3 Zapisnik sa sastanka Radne grupe za definisanje korupcije, 23. jul 2010

Tokom sastanka radne grupe, učesnici su bili usredsređeni na definiciju korupcije u okviru mandata EULEX-a, na aktivnosti EULEX-a u ovoj oblasti (obuka, MMA, izvršavanje i izveštavanje), kao i interakcije između različitih aktera u borbi protiv korupcije danas na Kosovu..

Na 10. Skupštini EULEX sudija, za vreme diskusije o obuci za borbu protiv korupcije 1. juna 2010, pitanje definisanja korupcije je pokrenuto kako bi se utvrdio obim aktivnosti jedinice EULEX sudija u tom pogledu. U praksi, aktivnosti EULEX sudija u ovoj oblasti su šire od strogog praćenja *predmeta korupcije*. Oni mogu da uključuju različite oblasti mandata EULEX-a (praćenje krivičnih predmeta, mentorstvo kosovskog sudstva, prijavljivanje bilo kakvih optužbi za korupciju ...). To takođe može da obuhvati nadgledanje postupaka disciplinskih / administrativnih mera protiv pravosuđa

Što se tiče nadgledanja predmeta, može se preduzeti u različitim fazama krivičnog postupka (istraga, krivično gonjenje i suđenje).

Dalje, jedinica EULEX sudija bi trebalo da vrši svoje funkcije u ovoj oblasti u bliskoj saradnji sa Borbenom grupom EULEX-a za anti korupciju.

Borba protiv korupcije na Kosovu nije ograničena na aktivnosti nadgledanja i praćenja. Ona takođe obuhvata aktivnosti u vezi savesti, transparentnosti i odgovornosti onih kojima je poverena moć. Georgi Rupchev se pozvao na novi paket zakona o anti-korupciji koji je usvojila Skupština Kosova, posebno Zakon br. 2010/03-L-151 o deklaraciji i poreklu imovine i poklona visokih javnih zvaničnika od 11. februara 2010 i Zakon br 03/L-155 o izmenama i dopunama Zakona br. 02/L-133 o sprečavanju sukoba interesa u vršenju javne funkcije, od 19. novembra 2009.

Ne postoji opšta definicija odobrena na međunarodnom ili evropskom nivou. Konkretno, *stricto sensu* pravna definicija korupcije bi suzila obim EULEX aktivnosti u polju vladavine prava. Dakle, definicija korupcije koju EULEX sudije mogu koristiti kao osnovu za MMA aktivnosti za korupciju treba da bude široka kao i da se uzmu u obzir društveni, kulturni i politički aspekti ovog fenomena.

U odnosu na krivična dela koja mogu da spadaju u obim *predmeta korupcije*, izražena je potreba da se uključi finansijski i privredni kriminal, prema Krivičnom zakonu Kosova, posebno neopravdani prijem poklona (u suprotnosti sa članom 250. KZK) i razmena usluga (u suprotnosti sa članom 345. KZK).

Georgi Rupchev i Natalia Berkowitz su istakli nekoliko pitanja koja se tiču krivičnih dela u vezi sa korupcijom u okviru Krivičnog zakona Kosova, posebno disproporciju između težine prekršaja i kazne, zastarelost predviđena u tim delima, koncept 'efikasnog žaljenja'.

George Mills je pomenuo potrebu da se poveća koordinacija u okviru komponenata EULEX-a (posebno policije i pravosuđa) i predložio da se MMA aktivnosti fokusiraju na sudsko nedolično ponašanje i disciplinske mere. Pored toga, on je predložio učesnicima jedinice EULEX sudija da usvoje strategije borbe protiv korupcije.

Učesnici su se pozvali na MMA aktivnosti sudske uprave koje mogu biti način za nadgedanje kosovskog pravosuđa i otkrivanje elemenata korupcije. Oni su se složili da će MMA aktivnosti vezane za borbu protiv korupcije uključiti nadzor i praćenje rada sudskog osoblja, a ne samo sudije.

Članovi koji su učestvovali u radnoj grupi: George Mills (Specijalni savetnik Šefa Pravosuđa), Caroline Charpentier (Pravni asistent Predsednika Skupštine EULEX sudija), Charles Smith (EULEX sudija na nivou Okružnog suda), Dragomir Yordanov (EULEX sudija na nivou Okružnog suda), Nathalia Berkowitz (EU ekspert), Georgi Rupchev (EU ekspert) i Chiara Rojek (pravni referent na nivou Okružnog suda)